

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM NA ŠKOLNÍ ROK 2026/2027

I. Úvod

Východiskem při tvorbě Minimálního preventivního programu pro letošní školní rok 2025/2026 se stala Národní strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027 a Strategie prevence kriminality v ČR na období 2023 - 2026. Nejvyšším cílem je minimalizovat vznik a míru rizikového chování dětí a mládeže, výchova ke zdravému životnímu stylu, schopnosti zvládat zátěžové situace, psychosociálních dovedností a pozitivního sociálního chování dětí a mládeže. Dále pak dlouhodobý program školní preventivní strategie a vlastní zkušeností, jichž jsme v oblasti primární prevence nabyli v uplynulých letech. Jelikož ani regionálně, ani typem nabízených studijních oborů nepatříme ke školám s vysokým počtem studentů, náležejících k rizikovým skupinám ze sociálně-patologického hlediska, čemuž odpovídá i každodenní praxe v oblasti nežádoucího chování žáků, volíme jako jádro své preventivní činnosti zejména aktivity primární prevence nespecifické. Jedná se tedy o aktivity, směřující ke zdravému životnímu stylu, především pak ke smysluplnému využití volného času dětí a mládeže a k zdravému sebeprosazení, řešení konfliktů a celkové komunikaci.

II. Charakteristika školy

Gymnázium a Střední pedagogickou školu, Obchodní akademii a Jazykovou školu s právem státní jazykové zkoušky Znojmo, příspěvkovou organizaci, navštěvují v tomto roce žáci a studenti osmi různých studijních oborů: gymnázium čtyřleté, gymnázium osmileté, předškolní a mimoškolní pedagogika, sociální činnost, pedagogické lyceum, obchodní akademie, informační technologie, technické lyceum. Toto ne zcela běžné soužití několika typů škol v budovách na ulici Pontassievské, Přemyslovců či v budově odloučeného pracoviště na Dolní České, vytváří svébytného ducha této vzdělávací instituce, jenž spočívá v někdy i těžce vydobývaném souladu exaktního a humanitního, ba až umělecky a prosociálně zaměřeného přístupu ke světu a životu.

V současné době studuje na naší škole celkem 1064 žáků, z nichž drtivá většina je starších 15 let. Na tento počet aktuálně připadá 103 pedagogů, včetně vychovatelů domova mládeže. Školu sice navštěvuje několik studentů ukrajinské, vietnamské i jiné národnosti, nicméně tito žáci jsou dobře aklimatizováni v českém prostředí i přímo v kolektivech svých tříd, nejsou považováni za odlišné v důsledku svého původu, a proto dosud nenastal důvod vytvářet specifické preventivní programy proti xenofobii či rasismu. K primární prevenci těchto negativních jevů přispívá jednak zařazování témat multikulturní výchovy do jednotlivých vzdělávacích předmětů, jednak řada přednášek, besed a exkurzí.

Škola disponuje řadou specializovaných odborných učeben. V hlavní budově je také otevřena prodejna občerstvení sloužící žákům a zaměstnancům školy v době volna a o přestávkách. Bezprostředně u prodejny se nachází rovněž relaxační zóna. Pro dodržování pitného režimu jsou v budovách instalovány také nápojové automaty s teplými i studenými nápoji. Studenti, pocházející z míst od Znojma vzdálenějších, se mohou ubytovat v domově mládeže na ulici Alšově. Výhodou pro pořádání besed, přednášek, kulturních akcí a tvořivých prezentací studentů jsou dvě reprezentativní auly školy, které byly v minulých letech využívány především pro studentská divadelní představení, koncerty pěveckého sboru, přednášky či semináře. Čím

dál více využíváme také specializované učebny dramatické výchovy, kde v uvolněné atmosféře, kromě povinné i volitelné výuky tohoto předmětu, probíhají zážitkové akce. Svým studentům nabízíme řadu nepovinných předmětů, jimž se mohou věnovat ve svém volném čase. Škola je otevřena též tvorbě individuálních studijních plánů pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Pro první ročníky pořádáme adaptační kurzy, často s prvky ekologické výchovy.

III. Analýza současného stavu

V těsné aktivní spolupráci pokračují současné obě výchovné poradkyně v budově Pontassievska, výchovný poradce v budově Přemyslovců a metodik prevence, a to zejména v konzultaci společných strategií, plánování a vzájemné podpoře společných akcí. Studenti využívají poradenských služeb výchovných poradců (např. adaptace na nové prostředí, otázky neprospěchu, osobní a sociální problémy, podmínky v rodině atd.), informačních (např. přestup na jiný typ školy, přehled oborů VŠ, VOŠ) a diagnostických. Řešení problémů nacházíme společně se žáky, rodiči i vyučujícími. Konzultačních hodin využívají studenti i jejich rodiče. Nadále pokračujeme ve spolupráci s PPP Znojmo (zejména oblast speciálního šetření a profesionální orientace) a s dalšími odbornými institucemi. Průběžně probíhá zpracování sociogramů, které často pomáhají odhalit či potvrdit příčinu problémů ve třídě a umožňují vzájemnou komunikaci mezi žáky a třídním učitelem. Třídní učitelé organizují třídnické hodiny jednou za týden, v nichž se věnují kolektivu třídy a problémům svých žáků. Studenti se zapojují do různých charitativních akcí, pravidelnou akcí se stala Tříkrálová sbírka. Tak prokazují empatii a humánnost s druhými. Velkou pomocí v primární prevenci rasismu, xenofobie a nebezpečného vlivu sekt jsou přednášky, besedy a exkurze pořádané v rámci předmětu Základy společenských věd a Občanská nauka, Pedagogika, Psychologie a Sociální politika. Z hlediska primární prevence nerozsáhlejší a nejvýznamnější akcí byly i letos adaptační kurzy prvních ročníků v Národním parku Podyjí a Staré vodárně.

V uplynulém školním roce jsme registrovali jisté problémy. Problémy s kouřícími studenty, které bylo možno vidat s cigaretou před i po vyučování či během polední pauzy před areálem školy, jsme dosud nevyřešili a ani neočekáváme, že od kouření odradíme šestnáctileté a starší lidi, kteří s tímto návykem již začali dříve. Nicméně klesá počet studentů, kteří kouří v bezprostřední blízkosti vchodu do školy. V uplynulém roce jsme zaznamenali několik případů patologie ve vrstevnických vztazích, které by mohly přerůst ve vyloučení z kolektivu. Z tohoto hlediska byl pro nás školní rok 2025/2026 dobou pozorování a diagnostikování, na něž hodláme navázat nenásilnými programy pro stmelení kolektivu, zlepšení komunikace mezi spolužáky apod.

IV. Garant minimálního preventivního programu a spolupracovníci

Garantem programu je PhDr. Jan Navrátil, školní metodik prevence. Součinnost prokazuje Mgr. Pavel Kolář, ředitel školy, jež poskytuje podklady k vyhotovení minimálního preventivního programu, konzultace a hodnocení akcí. Mgr. Karolína Voborná, výchovná poradkyně pro pedagogickou školu, Mgr. Eva Barnetová, výchovná poradkyně pro gymnázium, Mgr. Alena Blanářová, školní psycholožka, sídlící v budově na Pontassievské, Mgr. Petra Mikešová, výchovná poradkyně pro obchodní akademii, sídlící v budově Přemyslovců, poskytují konzultace řešení veškerých problémů v oblasti prevence, konzultace minimálního preventivního programu, pomoc s organizací akcí týkajících se primární prevence, fotodokumentaci. Mgr. Martin Benda, Mgr. Jindřich Červinka, Mgr. František Štěpnička, správci sítě a učitelé informatiky, tvoří web, čímž pomáhají s propagací našich společných akcí.

Součinnost prokazují rovněž třídní učitelé, kteří konzultují řešení problémů jednotlivých žáků i třídních kolektivů, případně zajišťují účast a pomoc při organizaci akcí nespecifické primární prevence.

V. Propagace

Na webu školy jsme umístili minimální preventivní program. O uskutečněných i plánovaných akcích informujeme zejména na hlavní internetové stránce naší školy, příležitostně i v místním tisku. Propagaci všeho výše zmíněného nám slouží také nástěnka na frekventované chodbě v obou hlavních budovách školy. Konzultační hodina školního metodika prevence je ve středu od 8:55 do 9:40 nebo dle individuální dohody.

VI. Spolupráce s vybranými odborníky a dalšími organizacemi, adresář

Okresní metodik prevence, speciální pedagog: Mgr. Martina Voborná, tel. 515 260 077, voborna@skolyjm.cz, Jana Palacha 6, Znojmo.

Psycholog: Mgr. Monika Bitalová, tel. 602 543 920, bitalova@skolyjm.cz, Jana Palacha 6, Znojmo.

Psychiatr: MUDr. Petra Hartová, tel. 515 250 651, psychiatrie@nemzn.cz, MUDr. Jana Janského 11. Znojmo.

Lékař pro děti a dorost: MUDr. Petr Bloudíček, tel. 511 444 110 info@znojmo-pediatr.cz
Společná 345/1, Oblekovice, 671 81 Znojmo

Oddělení sociálně – právní ochrany dětí: Mgr. Ivana Pluskalová, tel. 515 216 534, ivana.pluskalova@muznojmo.cz, Náměstí Armády 8.

Policie ČR, obvodní oddělení: Mgr. Bc. Petr Pokorný, tel. 974 641 606, zn.oop.podatelna@pcr.cz, Pražská 59, Znojmo.

Městská policie: Bc. Petr Dohnal, tel. 732 768 680, petr.dohnal@mp.muznojmo.cz, Jana Palacha 2, Znojmo.

Společnost Podané ruce, Kontaktní centrum Netopeer: Mgr. Kateřina Čermáková, tel. 732 625 592, kcentrum.zn@podaneruce.cz, Horní Česká 4, Znojmo.

Středisko výchovné péče Labyrint: Mgr. Et Mgr. Blanka Žírošová tel. 778 705 134, svpznojmo@seznam.cz, Obroková 7, Znojmo.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Coolna, Mgr. et Bc. Martin Čapek, tel. 739 389 274, coolna.znojmo@charita.cz, Masarykovo náměstí, Znojmo.

VII. Cíle MPP pro školní rok

Rozšířit preventivní akce specializované na šikanu a kyberšikanu.

Rozšířit a zdokonalit programy pro stmelení kolektivu a komunikaci ve třídě.

Neformálně spolupracovat a vytvářet optimální sociální klima školy (adaptační kurzy).

Využívat působení vrstevníků, třídního učitele a rodičů při formování postojů, sociálního chování a jednání (nástěnka, třídní schůzky, adaptační kurzy).

Nabídnout možnosti zdravého životního stylu (tvořivé dílny, zážitkové programy, filmová a divadelní představení, exkurze, nepovinné předměty, projektový den).

Seznámit se prostřednictvím adaptačního pobytu či netradičních technik a prožitkové pedagogiky (psychohry, sociální techniky komunikace).

Nabídnout kreativní volnočasové aktivity (nepovinné předměty).

Informovat pravdivě a nenásilně o patologických jevech kouření a drogové závislosti (besedy s odborníky, příležitostná distribuce informačních brožur, nástěnka).

Seznámit a praktikovat techniky odmítání v programech prevence kouření na nižším gymnáziu (techniky odmítání).

Podporovat zdravé sociální učení, zpětná vazba učitel – žák – rodič, (odbourávat stres v obávaných předmětech, adaptační kurzy, třídnické hodiny, další vzdělávání pedagogů v oblasti osobnostní a sociální).

Spolupracovat s třídními na diagnostice třídních kolektivů a návrhu menších akcí pro konkrétní třídy (dotazníky, rozhovory, zážitkové programy pro třídní kolektiv).

Monitorovat vztahy ve třídách a individuální problémy žáků (třídnické hodiny, rozhovor, konzultační hodiny školního metodika prevence a výchovných poradců, dotazník, adaptační pobyt, sociogramy).

Spolupracovat s volnočasovými agenturami na přípravě adaptačních pobytů a dalších akcí.

Využívat poradenských služeb pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, kontaktního centra, atd. při řešení problémů a přípravě preventivních programů (konzultace).

VIII. Finanční podpora aktivit minimálního preventivního programu

Na některé aktivity čerpáme finance z provozních prostředků školy. Další pořádané akce přednášky, exkurze apod. hradíme za spoluúčasti rodičů, částečně z příspěvků sdružení rodičů a přátel školy. Při pořádání besed využíváme často bezplatných nabídek organizací.

IX. Školní poradenské pracoviště

Školní poradenské pracoviště se nachází v kabinetu pedagogické praxe, v němž zároveň sídlí školní metodik prevence. Součástí školního poradenského pracoviště jsou samozřejmě rovněž další tři výše zmínění výchovní poradci a školní psycholog. Všichni tři výchovní poradci školy i školní psycholog využívají samostatně místnost, v níž sídlí.

X. Řešení přestupků

Při řešení přestupků se řídíme školním řádem: <https://gpoa.cz/images/dokumenty/skolni-rad-od-01092024.pdf>, s nímž jsou seznámeni všichni žáci i rodiče. Vyučující mají k dispozici na školní síti intranetu krizový postup v případě řešení výskytu návykových látek, postup při zvládnutí skupinového násilí, schéma první pomoci při řešení počátečního stádia šikanování, zásady preventivního postupu vůči šikaně a návod, jak poznat, že dítě bere drogy.

XI. Důležité dokumenty školy k oblasti prevence

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže. Dokument MŠMT č. j. 21291/2010-28 s přílohami: 1. Návykové látky, 2. Rizikové chování v dopravě, 3. Poruchy příjmu potravy, 4. Alkohol, 5. Syndrom CAN, 6. Školní šikana, 7. Kyberšikana, 8. Homofobie, 9. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus, 10. Vandalismus, 11. Záškoláctví, 12. Krádeže, 13. Tabák, 14. Krizové situace spojené s násilím, 15. Netolismus, 16. Sebeпоškozování, 17. Nová náboženská hnutí, 18. Rizikové sexuální chování, 19. Příslušnost k subkulturám, 20. Domácí násilí, 21. Hazardní hraní, 22. Problémové situace žáků s PAS, 23. Psychická krize, duševní onemocnění, 24. Sebevražedné chování.

Podklady školy:

Školní řád (Klasifikační řád)

Krizový plán školy

Zápisy z jednání při řešení přestupků - třídní učitel, výchovný poradce, školní metodik prevence, pedagogická rada, lékař, Policie ČR atd.

Minimální preventivní program zpracoval PhDr. Jan Navrátil, školní metodik prevence.